

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

Selonteko on kattava, mutta sen kehittämissuosituksissa on sellaisia tärkeitä asioita, joiden soisi nostettavan ns. kärkihankkeiksi. Kehittämissuosituksen kaipaavat myös lisää konkretiaa. Selonteko suosituksineen luo positiivista odotusta maaseudun kehittämiseen, ja sen tavoitteisiin toteutuminen on tärkeää juuri nyt, kun mennään kohti uutta ohjelmakautta ja mullistavaa CAP-uudistusta.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

Maaseutuluokitus on osin toimiva tapa tarkastella alueita, mutta esimerkiksi rahoituksessa tulisi voida huomioida paremmin alueiden erityispiirteitä. Esimerkiksi harvaan asuttu maaseutu on hyvin erilaisessa asemassa vaikkapa Lapissa ja Pirkanmaalla.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

Ovat. Erityisen tärkeä on huomio peruspalveluista. Niiden turvaaminen on ehdoton edellytys maaseudun elinvoimalle.

Digitalisaatio on tärkeää, mutta digisyrjäytyminen on todellinen ongelma. Etäpalveluiden sijaan pitäisi vahvemmin tarkastella ja kehittää liikkuvia palveluita. Maahanmuuttajien keskittyminen pääkaupunkiseudulle kertoo siitä, että kotoutumistoimenpiteet ovat puutteellisia.

Selkeä pitkän ajan trendi on, että maatilojen määrä vähenee ja maatalous tuo (suoraan) elinkeinon yhä harvemmille. Maaseutualueiden yrittäjyys on monipuolista ja tämä tulee muistaa rahoituksen kohdentamisessa. Maaseuturahasto poikkeaa muusta yritysrahoituksesta siinä, että se kohdistuu pääosin mikro- ja pk-yrityksille. Tulisi pitää huolta, että tämä mahdollisuus säilyy myös tulevaisuudessa.

Monipaikkaisuuden edellytysten vahvistaminen on merkittävä mahdollisuus ja sitä tulisi korostaa enemmän.

Selonteossa nostetaan esiin eri hallinnonalojen yhteistyö mahdollisuutena, mutta tähän asiaan tulisi tarttua ensimmäisenä. Maaseudun kehittäminen täytyy laajentua Maa- ja metsätalousministeriöstä myös muihin ministeriöihin. Maaseutuvaikutusten arvioinnosta vielä vahvemmaksi: Alueiden tasa-arvo saisi olla poikkileikkaavana teemana kaikessa.

Leader-toimintatavan merkitys maaseudun kehittämisessä on hyvin tunnistettu selonteossa. Toimintatavan laajentaminen myös nähdään mahdollisuutena, mikä on hieno asia. Suomen tulee pitää kiinni Leader-toiminnasta myös tulevilla rahoituskausilla.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Yrittäjyys on tunnistettu merkittävänä maaseudun työllistämisen muotona ja usein se on yksinyrittäjyyttä. Selonteossa ei ole huomioitu riittävällä tavalla yrittäjyyden haasteita. Mikro- ja pienyrittäjyyden edellytyksiä pitäisi madaltaa niin paljon kuin mahdollista, aina verotuksesta (esim. ALV-huojennukset) alakohtaiseen sääntelyyn (esim. elintarvikkeiden jatkojalostukseen liittyvät raskaat vaatimuksen viranomaisluvistukseen ja vaatimuksiin).

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

Pääosin, vaikka se jääkin aika leijuvaksi.

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Koska (lähes) kaikki kiteytyy aina rahaan, visiossa soisi kirjattuna myös sen, että ollaan valmiita panostamaan taloudellisesti maaseutualueisiin.

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuosituks

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuosituks (24 kpl) olennaiset?

Tavoitteet ja suositukset ottavat monipuolisesti huomioon elämän eri osa-alueet.

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

Vahvistetaan talouden uudistumista tukevia rakenteita sekä Voimistetaan toimintaedellytyksiä, luottamusta ja tulevaisuususk

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

Tavoite: Voimistetaan toimintaedellytyksiä, luottamusta ja tulevaisuususkkoa [Kolmannen ja neljännen sektorin harteilla kasataan paljon odotuksia maaseutualueiden palveluiden hoitamisessa. Pitää myös varmistaa, että niillä on taloudellisia resursseja hoitaa näitä tehtäviä.]

**Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)?
(Merkitse kehittämissuosituksien numerot 1-24)**

6, 7, 8, 15, 17

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

7. Muut täydennystarpeet

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

-

Kulmakorpi Anna
Pirkan Helmi ry